

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼՍԻ ՀԱՆԳՈՒՑՅԱԼ ՊԱՏՐԻԱՐԺԱՅԸ ՏԵՂԱՊԱՀ ԵՐՋԱՆԿԱՆԻՇԱՍՏԱԿ Տ. ԳԵՎՈՐԳ ԵՐԲԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ԵՐՍԼԱՆՅԱՆԸ ԵՎ ՆՐԱ ԿՏԱԿԸ ՄԱՅՐ ԵԹՈՒ Ս. ԷՋՄԻՍՏՆԻՆ

Էջմիածնաւոր և հայրենասեր, Հայ Եկեղեցու շահերի և նրա ավանդական իրավունքների աննկուն պաշտպաններից մեկն էր հոգելույս Գևորգ արքեպիսկոպոս Արսլանյանը: Նա ծնվել է Ակնա Բիւկյան գյուղում 1865 թվականին մեծահարուստ ընտանիքում: 1895 թվականի հայկական աղետների ժամանակ կորցնելով կնոջը (նահատակված), Գ. Արսլանյանը ուխտում է նվիրվել Հայաստանյայց Առաքելական Եկեղեցուն և ծառայել իր սիրելի ժողովրդին: Առաջին հինգ տարիներին նա նվիրվում է որբահավաքման նվիրական գործին՝ խնամելով և դաստիարակելով մինչև 200 որբ Տիվրիկում և Սիբաստիայում: 1901 թվականին ստանալով վարդապետական աստիճան, հավատարիմ իր ուխտին, Արսլանյանը ամբողջովին նվիրվում է առօրյա եկեղեցական գործունեության: Այնուհետև Արսլանյանին տեսնում ենք առաջնորդական պաշտոնով Եվդոկիայում, Մելիտինեում (Մալաթիա), Ակնում, հարբերդում, Ռոդոստոլում, և ի վերջո Ադանայում, որտեղից, իր հոտի հետ, տարագրվում է դեպի Սիրիայի անապատները:

Համաշխարհային առաջին պատերազմը վերջանալուց հետո (1919 թ.), Արսլանյանը վերադառնում է իր նախկին պաշտոնատեղին և նոր եռանդով անցնում է աշխատանքի՝ առաջնորդական պաշտոնի հետ նվիրվելով նաև անապատներից վերադարձող հարյուր հազարավոր հայ որբերի ու այրիների, վերապրող բեկորների պարենավորման հոգնատանջ աշխատանքին:

Իր եկեղեցական գործունեության ընթացքում Արսլանյան սրբազանը երկու անգամ ընտրվում է թյուրքահայոց Պատրիարքական տեղապահ (1922—1927 թ. թ. և 1944—1951 թ. թ.): Երկու անգամին էլ, սակայն, նրա տեղապահությունը ղուգադիսում է չափազանց ծանր ու տաղնապալից ժամանակներին: Այսուհանդերձ, Տեղապահ Արսլանյան սրբազանին հաջողվում է մեծ դժվարությամբ ու երկարամյա ույսքարով փրկել ու վերականգնել Կոստանդնուպոլսի Պատրիարքարանը տնտեսապես ու ֆինանսապես, ինչպես նաև ճանաչել տալ Հայոց Պատրիարքարանի դարավոր իրավունքներն ու 1862 թվականի Ազգային Մահմանադրությունը:

Հանդուցյալ Սրբազանը լինելով վերին աստիճանի նախանձախնդիր Հայ Եկեղեցու և հայ ժողովրդի միասնության, ինչպես նաև հանդիսանալով ջերմ պաշտպանը Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի վեհիրավության, անսասան հավատքով ու պողպատյա կամքով անխոնջ ու անվեհեր մաքառում էր այն մարդկանց դեմ, որոնք փորձում էին ստվիր ձգել Մայր Աթոռի վրա:

Արևելոծ, փոթորկոտ իր կյանքում, Արսլանյան սրբազանը բեղմնավոր վաստակ է ունեցել նաև գրչի ու գրականության ասպարեզում, տալով մի շարք գրական-բանասիրական արժեքավոր աշխատություններ: Առանձին հատորներով նա լույս է ընծայել տասնյակ գրական գործեր և գրել է նույնքան անտիպ աշխատություններ: Բացի այդ,

նա աշխատակցել է Սփյուռքում հրատարակվող մի շարք օրաթերթերի ու ամսագրերի՝ ազգագրական, գյուղագրական, տեղագրական, կրոնաբարոյական բազմաթիվ հոդվածներով:

կեղեցիներ, վանքեր, հիվանդանոցներ և դպրոցական շենքեր, հիմնել է որբանոցներ և արհեստանոց, երկու դպրոց և մեկ մայրանոց (ծննդատուն), վերջինիս պահպանությունը ապահովելով իր սեփական միջոցներով:

Երջանկահիշատակ Տ. Գևորգ արքեպիսկոպոս Արսլանյան

Իր պաշտոնավարության ընթացքում Արսլանյան սրբազանը ձեռնարկել է բազմապիսի ու բազմաթիվ շինարարական աշխատանքներ. նա նորոգել է տվել մի քանի տասնյակ ե-

րով, և այլ բարեգործական հաստատություններ:

Գևորգ արքեպիսկոպոս Արսլանյանը անսահման սիրում էր Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածին-

նր, Հայ կկեղեցին ու Հայրենիքը, և այդ սիրո բաղձաթիվ ապացույցները տվել է նա իր հիսնամյա գործունեության ընթացքում: Կյանքի վերջին օրերին նա չէր մոռացել իր այնքան սիրած և պաշտած էջմիածինը, իր վերջին կամքով Արսևանյան սրբազանը Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնին է կտակել ավելի քան 3.000 հատուր գրքերից և հարվազուտ թերթերի ու հանդեսների ժողովածուներից բաղկացած իր գրադարանը: Նա էջմիածնին է կտակել նաև իր անձնական եկեղեցական սպասներն ու սրբանոթները՝ արծաթյա սկիհ, մեռնաթափ արծաթյա աղավնի, արծաթյա 2 ձեռքի խաչ, ադամանդակուռ 2 լանջախաչ, արծաթյա կաղնով ավետարան և մաշտոց, մետաքսյա 2 ծաղկյա փիլոն և այլ թանկարժեք իրեր: Նվիրված է նաև արծա-

թաղուխ ևսկսկոպուսական 1 տասն հոգելույս սրբազանի դատեր՝ համեստափալ տիկին Հռիփսիմե Արսևանյանի կողմից:

Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի մատենադարան-գրադարանը, ընդունելով Արսևանյան արքեպիսկոպոսի այնքան ճոխ և արժեքավոր գրադարանը, որոշել է պահել նրանք հանգուցյալ Սրբազանի անունը կրող գրադարաններում, իսկ գրադարանների վերեզնի նվիրատու Սրբազանի մեծագիր նկարը:

Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածինը սրբությամբ կպահի իր համեստ և նվիրված եկեղեցականի բարի հիշատակը:

Մ. ՄԻՆԱՍՅԱՆ

(Անդամ Ս. Էջմիածնի Գեղազույն Հոգևոր

կոռնրդի)

